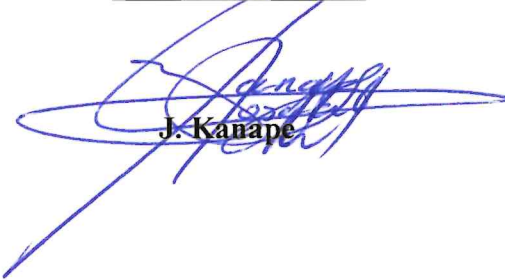

Initiatiefvoorstel: krachtens artikel 78 van de Grondwet van de Republiek Suriname (S.B. 1987 no. 116, zoals gewijzigd bij S.B. 2023 no. 157), ingediend d.d. 09 januari 2025 door J. Kanape, lid van De Nationale Assemblée, **houdende regels ter uitvoering van artikel 138 lid 4 van de Kiesregeling (Wet Landelijk Stembureau).**

Paramaribo, 09 januari 2025

De initiatiefnemer:

J. Kanape

DE NATIONALE ASSEMBLEE
Ingek. <i>15 januari</i> 20 <i>25</i>
Agenda no. <i>80/25</i>
Verwezen
Naar

Aan: De Nationale Assemblée

**WET van,
houdende regels ter uitvoering van
artikel 138 lid 4 van de Kiesregeling (Wet
Landelijk Stembureau).**

ONTWERP

DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME,

In overweging genomen hebbende, dat ter uitvoering van artikel 138 lid 4 van de Kiesregeling, het wenselijk is regels betreffende een landelijk stembureau vast te stellen;

Heeft, de Staatsraad gehoord, na goedkeuring door De Nationale Assemblée, bekrachtigd de onderstaande wet:

Artikel 1

1. Er kunnen landelijk bijzondere stembureaus voor de verkiezing van De Nationale Assemblée worden ingesteld.
2. De stembureaus als bedoeld in lid 1, worden ingesteld voor kiezers die hun werkelijk verblijf in een ander district hebben dan het district waar deze in het Bevolkingsregister geregistreerd staan.

Artikel 2

1. Om gebruik te maken van de mogelijkheid als bedoeld in artikel 1 lid 2:
 - a. geeft de kiezer tot de afsluiting van de kiezerslijst de wens hiertoe te kennen bij de districtscommissaris van het district waar deze staat ingeschreven in het Bevolkingsregister, en
 - b. vult omtrent het bepaalde in onderdeel a een formulier in.
 - c. bij of krachtens staatsbesluit wordt het formulier als bedoeld in lid 1 onder b vastgesteld, en worden nadere regels vastgesteld omtrent de processen en de procedures voor het gebruik maken van de mogelijkheid als bedoeld in lid 1.

Artikel 3

1. Deze wet wordt aangehaald als: Wet Landelijke Stembureau.
2. Zij wordt in het Staatsblad van de Republiek Suriname afgekondigd.
3. Zij treedt op een door de President van de Republiek Suriname te bepalen tijdstip in werking.
4. De Minister van Binnenlandse Zaken is belast met de uitvoering van deze wet.

Gegeven te Paramaribo, de

CHANDRIKAPERSAD SANTOKHI

**WET van,
houdende regels ter uitvoering van
artikel 138 lid 4 van de Kiesregeling
(Wet Landelijk Stembureau)**

MEMORIE VAN TOELICHTING

Algemeen

Naar aanleiding van de beslissing van het Constitutioneel Hof van de Republiek Suriname d.d. 02 augustus 2024, zaaknummer CH-07, inzake toetsing ex. artikel 144 lid 2a Grondwet jo. artikel 12 lid 1 Wet Constitutioneel Hof (S.B. 2019 no. 118), van artikel 31 lid 6 Kiesregeling (S.B. 1987 no. 62, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2024 no. 59) op de strijdigheid met de Grondwet van de Republiek Suriname, alsmede het Internationaal Verdrag inzake Burger en Politieke Rechten (IVBPR), het Amerikaans Verdrag voor de Rechten van de Mens (AVRM) en de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, is het noodzakelijk artikel 138 lid 4 van de Kiesregeling te wijzigen. De onderhavige wet voorziet daarin.

Het Constitutioneel Hof heeft de rechtsvraag of de artikelen 9 en 24 van de Kiesregeling in strijd met de Grondwet en internationale verdragen bevestigd. Het Constitutioneel Hof was van oordeel dat de artikelen 9 en 24 van de Kiesregeling resulteren in ongelijke stemgewicht en ongeoorloofde positieve discriminatie met als gevolg dat deze bepalingen onverbindend zijn verklaard.

Met de nieuwe artikelen 9 en 24 in de WET van 25 oktober 2023, houdende nadere wijziging van de Kiesregeling (S.B. 1987 no. 62, geldende tekst S.B. 1996 no. 15, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2019 no. 55) is het toen geldende districtenstelsel veranderd naar een landelijk evenredige stelsel. Hetgeen onder andere inhoudt dat voor de verkiezingen van leden van De Nationale Assemblée (DNA) er 1 (één) kiesdistrict bestaat. Een zelfde stembiljet geldt voor geheel Suriname. Het is voor de kiezer mogelijk om in een district waar die niet staat ingeschreven, zijn of haar stem voor DNA-verkiezing uit te brengen.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1

Bij de voorgaande verkiezingen was het probleempunt voor met name onze binnenlandbewoners om op de dag der stemming hun stem uit te brengen, omdat ze vaak genoeg op die bewuste dag zich in de stad (Paramaribo) of andere district bevonden. Maar dit probleem kwam ook voor bij werkers die op de dag van de stemming niet in hun woondistrict konden zijn en niet te vergeten voor de zieken opgenomen in een ziekenhuis.

Om hierin te voorzien heeft de wetgever landelijk bijzondere stembureaus voor de verkiezing van De Nationale Assemblée geïntroduceerd. Kiezers zullen in de gelegenheid gesteld worden om op de dag van de verkiezing te kunnen stemmen in elk ander district waarin hij of zij zich bevindt dan alleen in het district waar deze formeel ingeschreven staat.

Artikel 2.

Echter zal het gestelde in artikel 1 niet zondermeer kunnen plaatsvinden, wel met inachtneming van de navolgende voorwaarden:

De kiezer levert uiterlijk 2 (twee) maanden vóór de dag van de stemming bij het districtscommissariaat van het district waar die is ingeschreven, het ingevulde formulier in dat speciaal voor dit doel is ontworpen. Op het formulier zal o.a. moeten worden ingevuld:

a. De naam, het ID-nummer en adres van de kiezer (de verzoeker).

b. Het district waar men wil gaan stemmen en het adres waar de kiezer in het andere district zal verblijven.

2. Districtscommissaris (DC1) ondertekend het door hem gecontroleerde formulier en stuurt deze naar de DC (DC 2) van het district waar de kiezer wil gaan stemmen.

3. DC 2 ondertekent het formulier en stuurt dit door naar de verkiezingsorganisatie van zijn district.

4. De verkiezingsorganisatie van het desbetreffende district zorgt ervoor dat de kiezer (de verzoeker) een nieuwe oproepingskaart krijgt.

Paramaribo, 09 januari 2025

De Initiatiefnemer

J. Kanape